

Medical Report 2024
From the Chief Medical Officer
in the Faroe Islands

SUNDHEDS- BERETNING FOR FÆRØERNE 2024

Titel: Sundhedsberetning for Færøerne 2024

Medical Report 2024 from the Chief Medical Officer in the Faroe Islands

Udgiver: Landslægen på Færøerne, Tórshavn 2024

2. udgave

Chief Medical Officer

Landslægen på Færøerne

Tinghúsvegur 42

FO-100 Tórshavn

Faroe Islands

TLF: +298 660400

E-mail: foe@stps.dk

Hjemmeside: <https://da.landslaeknin.stps.dk/>

Personale

Lars Fodgaard Møller, landslæge

Drós Dalsgarð, læge

Jóhanna Ljósá Hansen, cand.scient.med.

Lona P. Johansen, kontorfuldmægtig

Liljan Midjord, kontorfunktionær

Sara Elisa Joensen, kontorfunktionær

Konsulenter

Olga Kristina Hansen, læge

Eyðbjørg Klemmentsen Gaard, læge

Sundhedsberetning for Færøerne 2024

**Tórshavn
September
2024**

Indhold

1. Landslægeembedet	8
1.1 Nævn og udvalg	8
2. Statistik om folketal, døde og fødsler	9
2.1 Dødsfaldene fordelt over årets måneder for henholdsvis mænd og kvinder	9
3. Fødselsstatistik	10
3.1 Fødselsoverskud	10
3.2 Levendefødte børn	10
3.3 Antal fødsler på Færøerne, set i forhold til moderens gennemsnitsalder fordelt efter paritet for året 2023 og 2022	12
3.4 Antal fødsler hos mødre under 20 år i 2023 og 2022, fordelt efter område	12
3.5 Fødsler, fordelt efter faderens alder på fødselstidspunktet	13
3.6 Dødfødte børn og dødfødselshyppighed	13
3.7 Tidligere dødfødsler, spontane- og provokerede aborter hos de fødende kvinder	14
3.8 Fødselsvægt efter område – 2023 og 2022	14
3.9 Vægt og længde, levendefødte	15
3.10 Rygere blandt gravide ved første undersøgelse hos jordemoder	16
3.11 Fødselsvægt i forhold til om moderen er ryger eller ikke-ryger	16
3.12 Tvillingefødsler i 2023 og 2022	16
3.13 Apgarscore	17
3.14 Børn født inden- og uden for ægteskab	19
3.15 Samboende ved første jordemoderkontakt 2018 – 2023	20
3.16 Sygehusfødsler	21
3.17 Antal fødsler med kejsersnit 2018 – 2023	21
3.18 Antal kejsersnit udført på Landssygehuset og Suderø Sygehus 2014 – 2023	22
3.19 Antal levendefødte 2023 og 2022, fordelt efter moderens alder og hjemsted på fødselstidspunktet	22

3.20	Gestationsalder	23
3.21	Enkeltfødte, levendefødte i 2023 og 2022, fordelt efter svangerskabslængde og fødselsvægt	24
3.22	Alle levendefødte, fordelt efter fødselsvægt 2018 – 2023	24
3.23	Børn født fra 2018 – 2023, fordelt efter moderens bopæl (inkl. børn født på Færøerne af mødre med bopæl uden for Færøerne)	25
3.24	Vuggedød (SIDS) i perioden 1960 til 2023	25
4.	Abortindgreb	26
4.1	Antal provokerede aborter på Færøerne 2014 – 2023, fordelt efter kvindens alder	26
5.	Sterilisationer	27
5.1	Sterilisationsnævnet	27
5.2	Tallene for imødekomne ansøgninger	27
6.	Dødelighed	28
6.1	Antal færing, der døde i 2023 og 2022	28
6.2	Spædbørnsdødelighed	28
6.3	Dødfødte	28
6.4	Forventet middellevetid for Færøerne for nyfødte og restlevetid for 65 årige fra 2013 – 2023	28
6.5	Forventet middellevetid for Færøerne 2013 – 2023	29
6.6	Dødsårsager for færing 2013 – 2022	29
7.	Retsmedicin	32
7.1	Retslægelige ligsyn	32
7.2	Ulykkestilfælde	32
7.3	Nedstyrtning og fald	32
7.4	Drukning	32
7.5	Kvælning	32
7.6	Forgiftning	33
7.7	Arbejdsulykker	33

7.8	Selv mord	33
7.9	Drab	34
7.10	Naturlig død	34
7.11	Retslægelige obduktioner	34
7.12	Ligpas	34
8.	Smitsomme sygdomme, epidemier m.v.	35
8.1	Syfilis og gonorré	35
8.2	Klamydia	36
8.3	HIV og AIDS	37
8.4	Hepatitis	37
8.5	Meningitis	37
8.6	Papegøjesyge (ornithosis)	37
8.7	Kighoste	37
8.8	Fåresyge	38
8.9	HUS (hæmolytisk-uræmisk syndrom)	38
8.10	Legionella	38
8.11	Campylobacter	38
8.12	VTEC/STEC	38
8.13	Salmonella	38
8.14	MRSA	38
8.15	Tuberkulose	38
8.16	Børnevaccinationsprogrammet	39
9.	Miljømedicin	43
9.1	Kirkegårde	43
9.2	Virksomheder	43

10. Tilsyn med sundhedsvæsenet	44
10.1 Sundhedsfaglige tilsyn (Organisationstilsyn)	44
10.1.1. Registrering	44
10.1.2. Gebyrer	45
10.1.3. Tilsynsrapporter	45
10.2 Faglige tilsynssager	45
10.3 Ordinationstilsyn	45
10.4 Egnethedstilsyn	45
10.5 Retten til selvstændigt virke ved 75 år	45
10.6 Sygehuspersonale i 2013 – 2022	46
10.7 Antal besatte kommunelæger og tandlæger pr. 31.10.2023	46
10.8 Klager over autoriseret sundhedspersonale	47
11. Apoteksvæsenet	48
11.1 Apoteker, håndkøbsudsalg og personale:	48
11.2 Registreringsnævnet	48
11.3 Udleveringstilladelser	48
12. Anden virksomhed	49
12.1 Kørekortsager	49
12.2 Helbredsbedømmelser	49
12.3 Sager vedrørende avlingstidsbestemmelse	49
12.4 Værgemålssager	49
13. Folkehelse - Sundhedsoplysning	50
13.1 BMI	50
13.2 Rygning	52
13.3 Alkohol	53
14. Øvrige rapporter	54
14.1 Alkohol på Færøerne – forbrug, lovgivning og debat 2023	54
14.2 Forbruget af Ozempic, Wegovy, Rybelsus, Saxenda og Victoza på Færøerne	54

1. Landslægeembedet

Landslægeembedet er en statslig institution under Indenrigs- og Sundhedsministeriet i Danmark og hørte indtil oktober 2015 i faglig henseende under Sundhedsstyrelsen, herefter hører embedet under Styrelsen for Patientsikkerhed.

Til embedet er der ud over landslægen knyttet en læge i uddannelsesstilling, tre kontorfunktionærer og en cand.scient.med.

Landslægen fungerer som rådgiver for Færøernes Landsstyre og de kommunale myndigheder i lægelige, hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold.

Landslægeembedet fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed, der udøves på Færøerne af autoriseret sundhedspersonale (læger, sygeplejersker, jordemødre, m.fl.). Landslægen yder bistand til rets- og politimyndighederne i retsmedicinske og lignende sager. Landslægen yder bistand til Akstovan i kørekortsager.

Udover ovennævnte arbejdsområder har Landslægen flere andre opgaver på Færøerne, som Sundhedsstyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed i Danmark ikke har. Eksempelvis kan følgende nævnes:

- At vurdere helbredsattester i forbindelse med tjenestemandsansættelser. Denne opgave påhviler i Danmark Helbredsnet.
- anbefalinger til det færøske landsstyre vedrørende nye love, bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger m.m om sundhedsfaglige forhold.
- At behandle ansøgninger om brug af ikke-registrerede lægemidler.
- Indhentning og statistisk bearbejdning af dødsattester og fødselsanmeldelser. I Danmark henhører denne opgave under Sundhedsdatastyrelsen.
- Belyse klagesager til brug for Styrelsen for Patientklager.

1.1 Nævn og udvalg

Landslægen har opgaver i følgende nævn og udvalg:

Færøernes Sterilisationsnævn, Færøernes Epidemikommission, Færøernes Vaccinationsgruppe, Registreringsnævnet vedr. farmaceutiske specialiteter på Færøerne, Den Færøske Pandemigruppe og Færøernes Beredskabsråd.

2. Statistik om folketal, døde og fødsler

Folketallet jf. Hagstovu Føroya (Statistics Faroe Islands) var pr. 1. januar 2023 **54.074**. 1. januar 2024 var det **54.452**.

Befolkningen, fordelt efter køn og alder pr. 1. januar 2024												
Alder	00-09	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	100+	Tilsammen
Mænd	3752	3816	3293	3801	3556	3624	3007	2329	992	164	0	28334
Kvinder	3594	3599	2617	3381	3086	3196	2917	2243	1159	319	7	26118
M+K	7346	7415	5910	7182	6642	6820	5924	4572	2151	483	7	54452

Kilde: Hagstova Føroya

Efter henholdsvis jordemødrenes og sognepræsternes indberetninger var antallet af levendefødte og døde som følger:

År	2023	2022
Levendefødte	573	629
Døde	406	479

Kilder: Fødselsanmeldelser og dødsattester fra henholdsvis jordemødrene på de færøske sygehuse, Landslægen og sognepræsterne

2.1 Dødsfaldene fordelt over årets måneder for henholdsvis mænd og kvinder

	2023			2022		
	Mænd	Kvinder	Tilsammen	Mænd	Kvinder	Tilsammen
Januar	22	19	41	26	14	40
Februar	22	18	40	24	22	46
Marts	12	9	21	27	28	55
April	20	16	36	14	23	37
Maj	17	20	37	28	19	47
Juni	15	18	33	21	12	33
Juli	16	13	29	20	28	48
August	23	12	35	24	18	42
September	18	16	34	16	12	28
Oktober	10	24	34	21	9	30
November	11	18	29	14	21	35
December	17	20	37	25	13	38
Samlet	203	203	406	260	219	479

3. Fødselsstatistik

Kilder: Landslægen har udarbejdet fødselsstatistikken ud fra jordemødrenes fødselsanmeldelser og sognepræsternes indberetninger.

De skematiske uddrag af fødselsanmeldelserne viser, at jordemødrene i 2023 betjente 569 fødende kvinder, der fødte 574 børn, hvor 573 var levendefødte. Af disse var der fem tvillingepar.

I 2022 betjente jordemødrene 621 fødende kvinder, der fødte 634 børn, hvor 629 var levendefødte. Af disse var der 13 tvillingepar.

3.1 Fødselsoverskud

Fødselsoverskuddet i 2023 (levendefødte minus døde) var 167. Fødselsoverskuddet i 2022 var 150.

Bevægelsen af dette tal har i de senere år været følgende:

År	Antal
2023	167
2022	150
2021	257
2020	274
2019	274
2018	288
2017	207
2016	306
2015	227
2014	265

3.2 Levendefødte børn

Ifølge fødselsanmeldelserne og sognepræsternes indberetning for 2023 fødtes der 573 levende børn, 311 drenge og 262 piger. Heraf fødtes 10 børn på Rigshospitalet. I alt seks af de levendefødte børns mødre havde på fødselstidspunktet bopæl uden for Færøerne.

I 2022 fødtes der 629 levende børn, 319 drenge og 310 piger. Heraf fødtes seks børn på Rigshospitalet og ét barn på Århus Universitetshospital. I alt fem af de levendefødte børns mødre havde på fødselstidspunktet bopæl uden for Færøerne.

Antallet af levendefødte børn har i de senere år været som følger:

År	Antal
2023	573
2022	629
2021	682
2020	678
2019	678
2018	681
2017	652
2016	686
2015	607
2014	653

Levendefødte gennemsnitlig for en 5-årig periode:

År	Levendefødte gennemsnitlig
2023 - 2019	648
2018 - 2014	656
2013 - 2009	622
2008 - 2004	696
2003 - 1999	677
1998 - 1994	665

3.3 Antal fødsler på Færøerne, set i forhold til moderens gennemsnitsalder fordelt efter paritet for året 2023 og 2022

I tabellen nedenfor ses, at gennemsnitsalderen for de færøske førstegangsfødende er 28,4 år i 2023 (27,9 i 2022). Til sammenligning kan oplyses, at i Danmark var gennemsnitsalderen for førstegangsfødende kvinder i 2023 og 2022 hhv. 30,0 og 29,9.

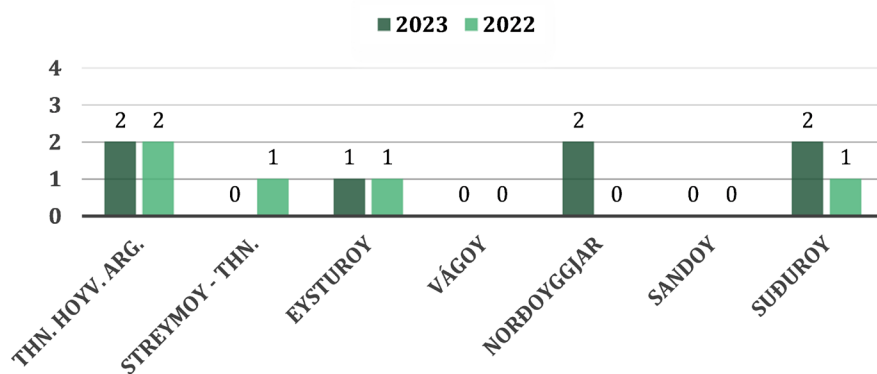
	2023			2022		
	Antal fødsler	% af alle fødsler	Moderens gennemsnitsalder	Antal fødsler	% af alle fødsler	Moderens gennemsnitsalder
1. gangsfødende	177	31,1	28,4	172	27,7	27,9
2. gangsfødende	182	32,0	31,1	208	33,5	30,6
3. gangsfødende	140	24,6	33,7	171	27,5	32,9
4. gangsfødende	46	8,1	35,3	45	7,2	34,6
≥ 5. gangsfødende	14	2,5	35,3	17	2,7	37,9
Paritet uoplyst	10	1,8	30,6	8	1,3	34,9
I alt	569	100	31,3	621	100	31,0

3.4 Antal fødsler hos mødre under 20 år i 2023 og 2022, fordelt efter område

I 2023 var der syv fødsler af mødre, som var mellem 16 og 19 år. Den geografiske fordeling ses af nedenstående diagram. To af de unge mødre boede i Tórshavn, to i Norðoyggjar, to på Suðuroy og én på Eysturoy.

I 2022 var der fem fødsler af mødre, som var mellem 17 og 19 år. Den geografiske fordeling ses af nedenstående diagram. To af de unge mødre boede i Tórshavn, én i Norðstreymoy, én på Eysturoy og én på Suðuroy.

Antal børn, født af mødre under 20 år i 2023 og 2022 fordelt efter område:

3.5 Fødsler, fordelt efter faderens alder på fødselstidspunktet

	< 17	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥ 45	Uoplyst	I alt
2023	0	4	30	102	197	140	55	29	12	569
2022	0	1	34	136	197	148	58	40	7	621

Gennemsnitsalderen for fædre til nyfødte var 34,1 i 2023 og 34,2 i 2022.

Til sammenligning var alderen for fædre til nyfødte i Danmark 33,6 i 2023 og 33,5 i 2022.

3.6 Dødfødte børn og dødfødselshyppighed

Antallet af dødfødte i 2023 var ét. Med tallene 573 levendefødte og ét dødfødt fås en dødfødselshyppighed i 2023 på 1,7 ‰.

Antallet af dødfødte i 2022 var fem. Med tallene 629 levendefødte og fem dødfødte fås en dødfødselshyppighed i 2022 på 7,9 ‰.

Dødfødselshyppigheden på Færøerne har gennem de senere år været:

År	‰
2023	1,7
2022	7,9
2021	1,5
2020	2,9
2019	4,4
2018	1,5
2017	1,5
2016	2,9
2015	4,9
2014	0,0

3.7 Tidligere dødfødsler, spontane- og provokerede aborter hos de fødende kvinder

De 569 kvinder, der fødte i 2023, havde sammenlagt haft én tidligere dødfødsel, 235 tidligere spontane aborter og 44 tidligere provokerede aborter. I 2022 havde 621 kvinder haft otte tidligere dødfødsler, 227 tidligere aborter spontane aborter og 28 tidligere provokerede aborter.

	Antal fødende	Tidligere dødfødsler	Tidligere spontane aborter	Tidligere provokerede aborter
2023	569	1	235	44
2022	621	8	227	28
2021	677	3	246	30
2020	670	5	217	31

3.8 Fødselsvægt efter område – 2023 og 2022

I 2023 havde børn på Suðuroy den højeste gennemsnitlige fødselsvægt på 3889 g, mens børn på Eysturoy havde den laveste fødselsvægt på 3558 g. I 2022 havde børn på Vágoy den højeste gennemsnitlige fødselsvægt på 3899 g, mens børn på Streymoy udenfor Tórshavnsområdet havde den laveste fødselsvægt på 3582 g.

Den gennemsnitlige fødselsvægt for alle børn i 2023 og 2022 fordelt efter område kan ses i nedenstående tabel:

	2023	2022
Thn. Hoyv. Arg.	3703 g	3634 g
Streymoy - Thn.	3641 g	3582 g
Eysturoy	3558 g	3618 g
Vágoy	3572 g	3899 g
Norðoyggjar	3639 g	3689 g
Sandoy	3754 g	3603 g
Suðuroy	3889 g	3838 g

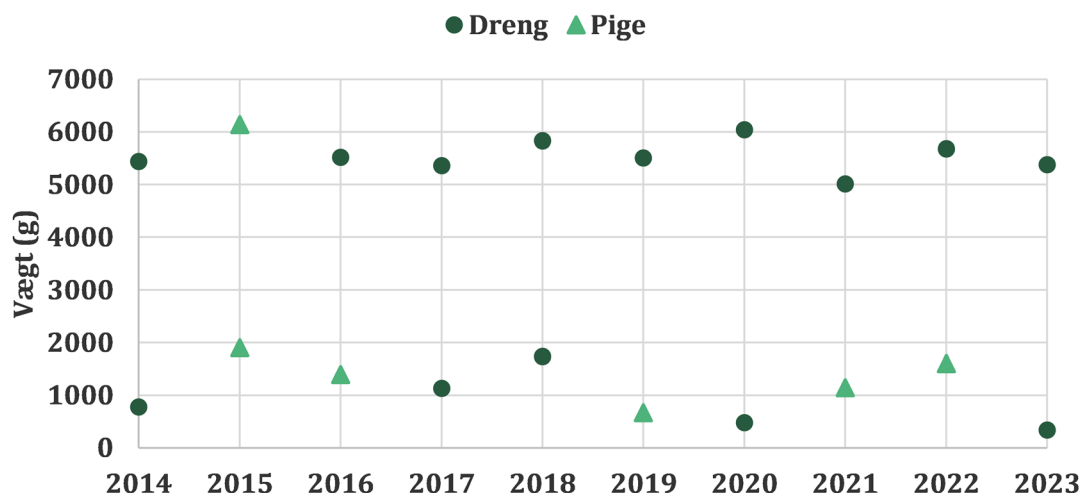
Den gennemsnitlige fødselsvægt for enkeltfødte børn i 2023 og 2022 fordelt efter område kan ses i nedenstående tabel:

	2023	2022
Thn. Hoyv. Arg.	3703 g	3689 g
Streymoy - Thn.	3641 g	3592 g
Eysturoy	3642 g	3670 g
Vágoy	3572 g	3899 g
Norðoyggjar	3639 g	3701 g
Sandoy	3754 g	3603 g
Suðuroy	3889 g	3838 g

3.9 Vægt og længde, levendefødte

Højeste fødselsvægt i 2023 var 5380 g (en dreng). Laveste fødselsvægt i 2023 var 340 g (en dreng). I 2022 var tallene hhv. 5680 g (en dreng) og 1605 g (en pige).

Tallene har siden 2014 været følgende:

Største længde af nyfødte i 2023 var 58 cm (tre drenge). Korteste længde af nyfødte i 2023 var 28 cm (en dreng). I 2022 var tallene hhv. 59 cm (en dreng og en pige) og 31 cm (en dreng). Tallene har siden 2014 været følgende:

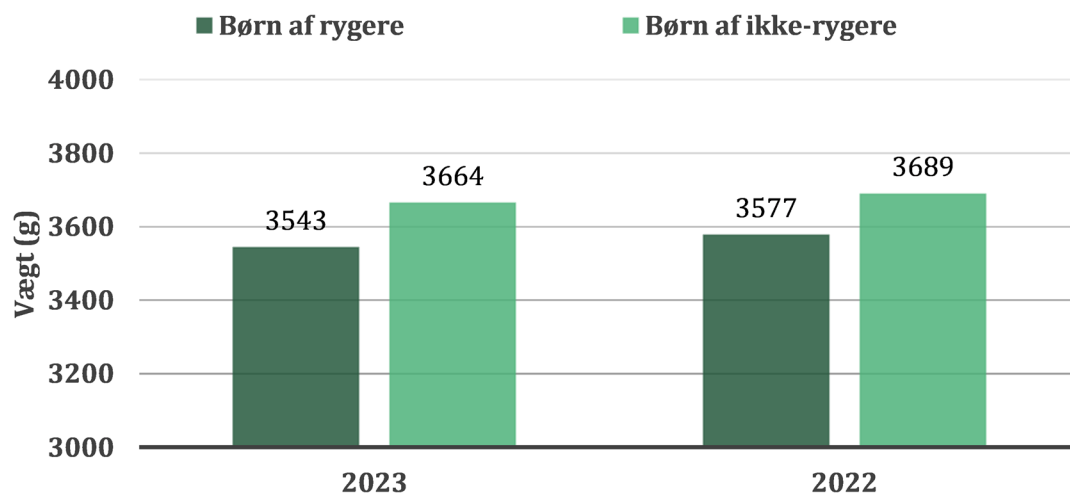
3.10 Rygere blandt gravide ved første undersøgelse hos jordemoder

Antallet af rygere blandt de gravide i 2023 var 40 af 569 (7,0%). I 2022 var tallet 44 af 621 (7,1%). 15 (2,6%) af de fødende kvinder i 2023 har ikke oplyst, om de ryger eller ej. I 2022 har otte (1,3%) af de fødende kvinder ikke oplyst, om de ryger eller ej.

3.11 Fødselsvægt i forhold til om moderen er ryger eller ikke-ryger

Gennemsnitsfødselsvægten hos levendefødte børn født af rygende mødre i 2023 var 3543 g. Den gennemsnitlige fødselsvægt for børn født af mødre, som ikke var rygere ved første jordemoderkonsultation, var 3664 g. I 2022 var tallene hhv. 3577 g og 3689 g. Det vil sige, at børn af rygende mødre i 2023 vejede 121 g (3,3%) mindre end børn af mødre, som var ikke-rygere. I 2022 var forskellen 112 g (3,0%).

Gennemsnitsfødevægt i gram af børn født i 2023 og 2022 af rygende og ikke rygende mødre:

3.12 Tvillingefødsler i 2023 og 2022

I 2023 fødtes fem tvillingepar. Alle blev født på Landssygehuset og alle levendefødte. Mødrenes gennemsnitsalder var 33,3. Af disse fem tvillingepar fødtes tre par til tiden, ét i uge 36 og ét i uge 30.

To af børnene vejede under 2000 g, syv vejede mellem 2100 og 3000 g og ét vejede over 3000 g. I gennemsnit vejede tvillingerne 2441 g.

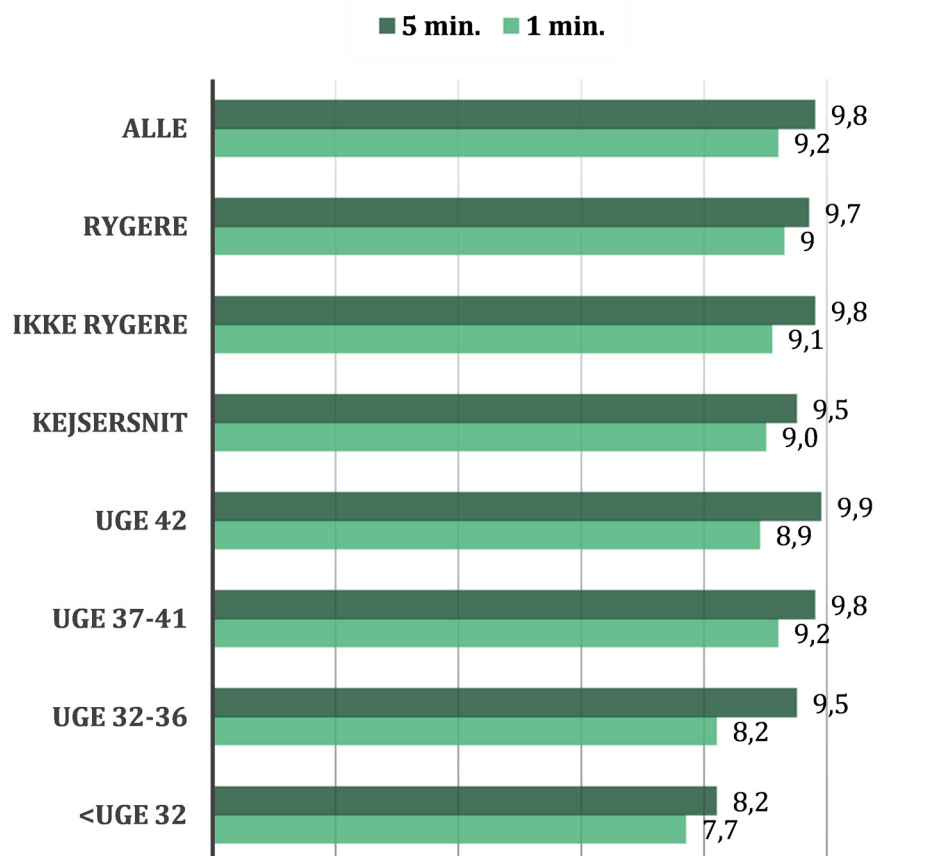
I 2022 fødtes 13 tvillingepar. Alle blev født på Landssygehuset og alle levendefødte. Mødrenes gennemsnitsalder var 30,7. Af disse 13 tvillingepar fødtes syv par til tiden, fire i uge 36 og to i uge 35.

Ét af børnene vejede under 2000 g, 17 vejede mellem 2100 og 3000 g og syv vejede over 3000 g. Fødselsvægten blev ikke målt på ét barn. I gennemsnit vejede tvillingerne 2735 g.

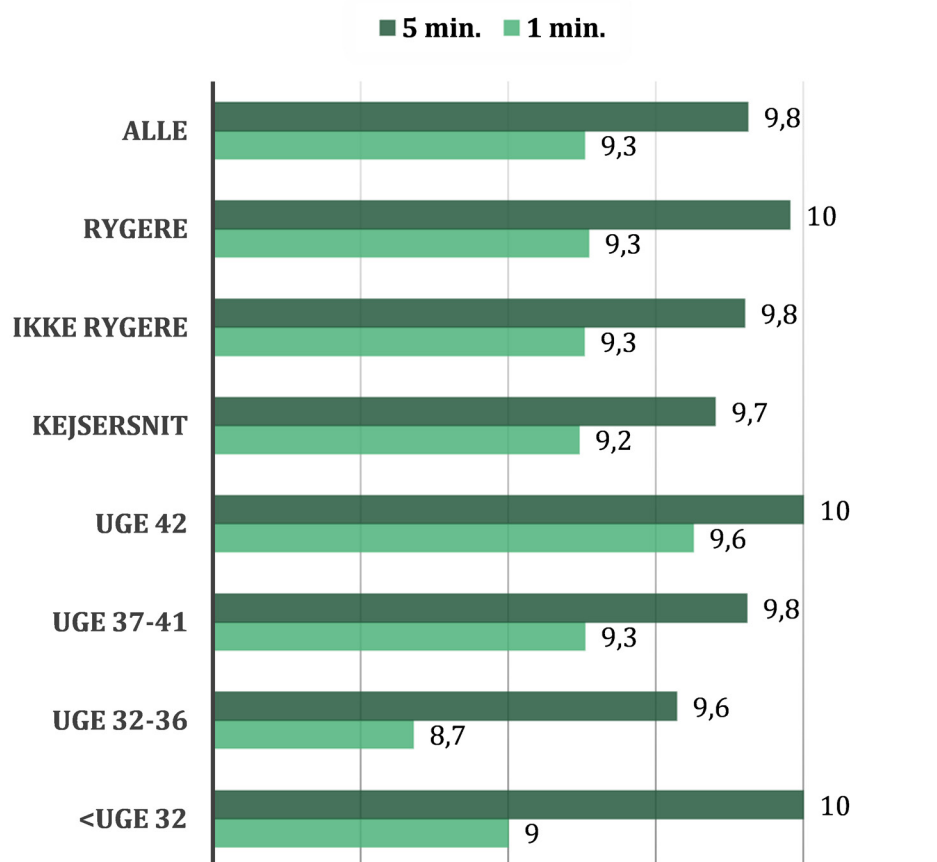
3.13 Apgarscore

Apcarscoren er et samlet mål for vurdering af levendefødte børns tilstand umiddelbart efter fødslen, hvor man på fem områder vurderer og tildeler fra 0 til 2 points. De fem områder, der vurderes er: vejrtrækning, hudfarve, hjerteslag, reflekser og muskelspændinger, som tilsammen kan tildeles op til 10 points. Apcarscoren måles efter 1. og 5. minut.

Gennemsnitlig Apcarscore i 2023 ved 1. og 5. minut, efter gestationsalder, fødselsmåde, ikke/rygere:

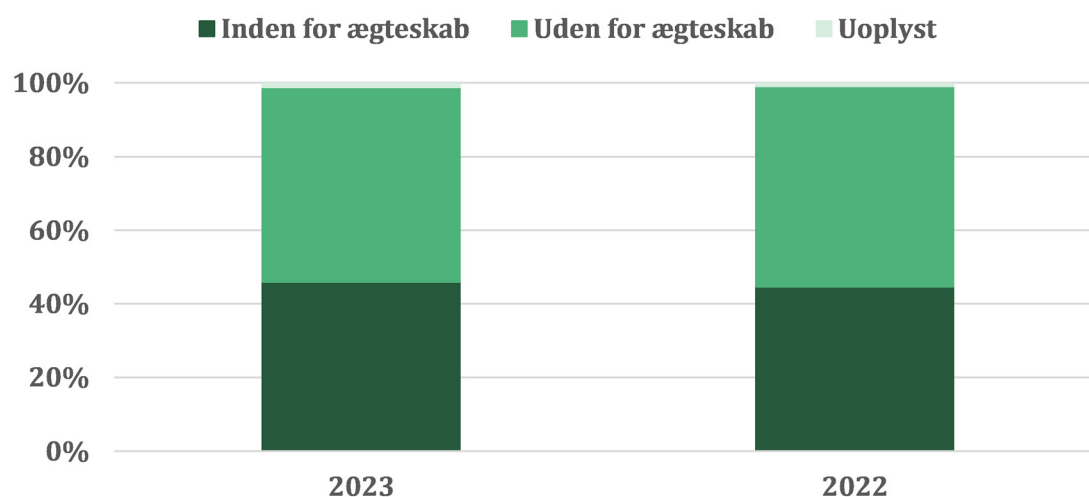

Gennemsnitlig Apcarscore i 2022 ved 1. og 5. minut, efter gestationsalder, fødselsmåde, ikke/rygere:

3.14 Børn født inden- og uden for ægteskab

264 børn (46,0%) blev født inden for ægteskab og 303 (52,8%) blev født uden for ægteskab i 2023. I 2022 blev 283 børn (44,6%) født inden for ægteskab mens 346 (54,4%) blev født uden for ægteskab.

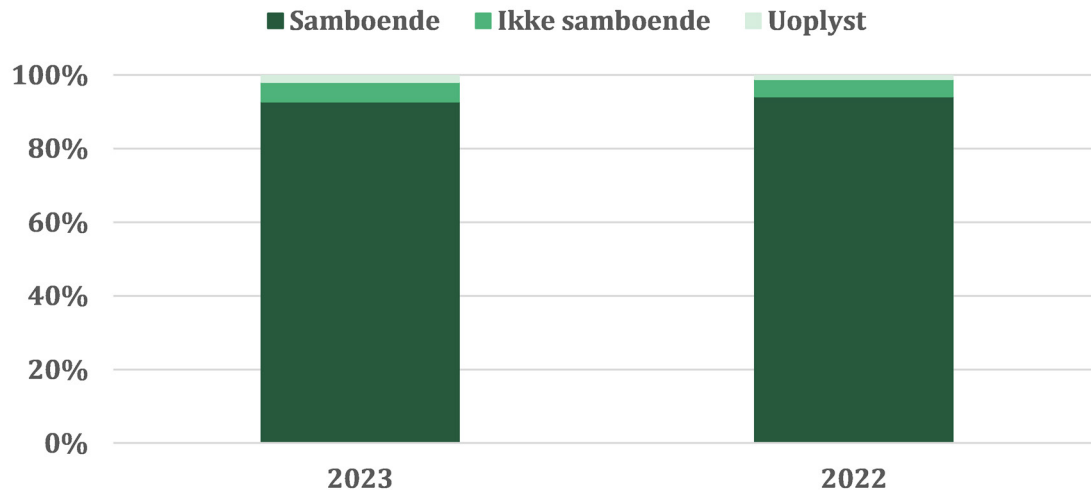

Tallene i % for børn født inden- og uden for ægteskab har gennem de senere år været som følger:

År	Inden for ægteskab	Uden for ægteskab	Uoplyst
2023	46,0	52,8	1,2
2022	44,6	54,4	0,9
2021	41,3	58,5	0,2
2020	43,9	55,7	0,4
2019	39,1	60,2	0,7
2018	44,1	55,5	0,4
2017	44,9	54,6	0,5
2016	46,2	53,7	0,1
2015	44,3	55,7	0,0
2014	43,5	56,5	0,0

3.15 Samboende ved første jordemoderkontakt 2018 – 2023

I 2023 har 528 (92,8%) mødre ved første kontakt oplyst, at de er samboende med barnets far. 30 (5,3%) af mødrene var ikke samboende. I 2022 har 585 mødre ved første kontakt oplyst, at de er samboende med barnets far. 29 af mødrene var ikke samboende med barnets far.

Tallene i % for børn født samboende og ikke samboende mødre har gennem de senere år været som følger:

	2023		2022		2021		2020		2019		2018	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Samboende ved første jordemoderkontakt	528	92,8	585	94,2	632	93,4	631	94,2	625	92,1	639	93,7
Ikke samboende ved første jordemoderkontakt	30	5,3	29	4,7	42	6,2	36	5,4	51	7,5	38	5,6
Uoplyst	11	1,9	7	1,1	3	0,4	3	0,4	3	0,4	5	0,7
Fødsler i alt	569	100	621	100	677	100	670	100	679	100	682	100

3.16 Sygehusfødsler

569 dvs. 99,1% af samtlige fødsler har fundet sted på sygehus i 2023. Fire børn blev født hjemme og ét i en ambulance.

628 dvs. 99,1% af samtlige fødsler har fundet sted på sygehus i 2022. Seks børn blev født hjemme.

Andelen af sygehusfødsler har gennem de senere år i øvrigt været følgende:

År	%
2023	99,1
2022	99,1
2021	99,3
2020	98,7
2019	99,6
2018	99,6
2017	98,8
2016	99,6
2015	99,7
2014	99,7

3.17 Antal fødsler med kejsersnit 2018 – 2023

Ifølge fødselsanmeldelserne fra jordemødrene fødte 101 kvinder med kejsersnit i 2023, medens 463 fødte vaginalt. I 2022 var tallene hhv. 104 og 522.

	2023		2022		2021		2020		2019		2018	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Antal fødsler med kejsersnit	101	17,9	104	16,4	121	17,9	102	15,2	117	17,2	87	12,9
Antal fødsler, vaginalt	463	80,5	522	82,3	553	81,7	564	84,2	559	82,3	585	87,1
Uoplyst	10	1,6	8	1,3	3	0,4	4	0,6	3	0,5	0	0,0
Total	574	100	634	100	677	100	670	100	679	100	672	100

3.18 Antal kejsersnit udført på Landssygehuset og Suderø Sygehus 2014 – 2023

	Landssygehuset			Suderø sygehus			Sygehusfødsler tilsammen		
	Antal fødsler	Heraf antal kejsersnit	%	Antal fødsler	Heraf antal kejsersnit	%	Antal fødsler	Heraf antal kejsersnit	%
2023	558	101	18,1	0	0	0,0	558	101	18,1
2022	619	104	16,8	1	0	0,0	620	104	16,8
2021	667	121	18,1	3	0	0,0	670	121	18,1
2020	656	101	15,4	1	0	0,0	656	101	15,4
2019	668	116	17,4	3	1	33,3	671	117	17,4
2018	668	87	13,0	1	0	0,0	669	87	13,0
2017	630	113	17,9	1	1	100	631	114	18,1
2016	669	116	17,3	5	1	20,0	674	117	17,4
2015	588	120	20,4	13	2	15,4	601	122	20,3
2014	617	131	21,2	26	1	3,8	643	132	20,5

Der var i 2023 i alt 40 fødsler blandt kvinder bosiddende på Suderø. 42 i 2022. Se afsnit 3.19.

Der var, som anført i ovenstående tabel, i 2023 ingen på Suderø Sygehus. Én i 2022. Siden 2016 er alle fødsler centraliseret på Landssygehuset.

3.19 Antal levendefødte 2023 og 2022, fordelt efter moderens alder og hjemsted på fødselstidspunktet

Alder	2023									I alt
	< 17	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥ 45	Uoplyst	
Tórshavnsområdet	0	2	22	40	84	47	12	1	3	211
Streymoy - Tórshavn	0	0	4	19	24	8	4	0	0	59
Vágoy og Mykines	0	1	18	48	46	29	4	0	1	147
Eysturoy	0	0	7	10	10	7	2	1	0	37
Norðoyggjar	0	2	9	17	23	10	1	0	0	62
Sandoy	0	0	0	5	4	1	1	0	0	11
Suðuroy	1	1	3	11	10	11	3	0	0	40
Adresse udenfor Færøerne	0	0	3	2	1	0	0	0	0	6
Total Færøerne	1	6	66	152	202	113	27	2	4	573

Alder	2022								Uoplyst	I alt
	< 17	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	≥ 45		
Tórshavnsområdet	0	2	21	73	110	42	11	1	0	260
Streymoy - Tórshavn	0	1	9	17	11	4	2	0	0	44
Vágoy og Mykines	0	0	5	6	10	17	1	0	0	39
Eysturoy	0	1	16	53	58	19	5	1	3	156
Norðoyggjar	0	0	12	23	28	8	2	0	0	73
Sandoy	0	0	1	5	1	2	1	0	0	10
Suðuroy	0	1	7	10	12	8	4	0	0	42
Adresse udenfor Færøerne	0	0	2	2	1	0	0	0	0	5
Total Færøerne	0	5	73	189	231	100	26	2	3	629

3.20 Gestationsalder

502 af de 573 levendefødte børn blev i 2023 født til tiden, dvs. i uge 37-41, hvilket svarer til 87,6%. I 2022 blev 550 (87,4%) levendefødte børn født til tiden.

4,5% af de levendefødte børn i 2023 blev født for tidligt, dvs. før uge 37, og 6,1% af børnene blev født i uge 42 eller senere. I 2022 blev 4,7% af børnene født for tidligt og 6,8% født i uge 42 eller senere.

I tabellen nedenfor ses tallene for de nyfødte børn delt op efter gestationsalder.

Gestationsalder for levendefødte i 2014 – 2023 (uger)												
Uger	<32		32-36		37-41		42		Ikke oplyst		Tilsammen	
År	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
2023	6	1,0	20	3,5	502	87,6	35	6,1	10	1,7	573	100
2022	1	0,2	28	4,5	550	87,4	43	6,8	7	1,1	629	100
2021	3	0,4	24	3,5	596	87,4	49	7,2	10	1,5	682	100
2020	4	0,6	21	3,1	577	85,1	71	10,5	5	0,7	678	100
2019	2	0,3	22	3,3	567	83,6	83	12,2	4	0,6	678	100
2018	0	0,0	19	2,8	612	90,3	44	6,5	3	0,4	678	100
2017	3	0,5	29	4,4	571	87,6	47	7,2	2	0,3	652	100
2016	2	0,3	31	4,5	607	88,5	34	5,0	12	1,7	686	100
2015	1	0,2	26	4,3	538	88,6	38	6,3	4	0,7	607	100
2014	5	0,8	18	2,8	579	88,7	7	0,1	4	0,3	653	100

3.21 Enkeltfødte, levendefødte i 2023 og 2022, fordelt efter svangerskabslængde og fødselsvægt

22 af de enkeltfødte, levende børn blev for tidligt fødte, dvs. før uge 37 i 2023 (17 i 2022). Tvillingefødsler er ikke inkluderet. Det kan nævnes, at den gennemsnitlige fødselsvægt for færøske børn som blev født i 42. graviditetsuge og efter i 2023 var 4007 g (4035 g i 2022).

3.22 Alle levendefødte, fordelt efter fødselsvægt 2018 – 2023

År	2023		2022		2021		2020		2019		2018	
Vægt	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Under 2500 g												
< 1 kg	1	0,2	0	0,0	0	0,0	2	0,3	1	0,1	0	0,0
1000-1499	4	0,7	0	0,0	2	0,3	1	0,1	0	0,0	0	0,0
1500-1999	2	0,3	6	1,0	3	0,4	2	0,3	3	0,4	3	0,4
2000-2499	11	1,9	15	2,4	12	1,8	13	1,9	11	1,6	7	1,0
I alt under 2500 g	18	3,1	21	3,3	17	2,5	18	2,6	15	2,2	10	1,5
2500+												
2500-2999	44	7,7	50	7,9	42	6,1	40	5,9	40	5,9	45	6,6
3000-3499	139	24,3	143	22,7	148	21,7	165	24,3	160	23,6	155	22,8
3500-3999	190	33,2	225	35,8	270	39,5	245	36,1	253	37,3	237	34,8
4000-4499	144	25,1	141	22,4	161	23,6	154	22,7	142	20,9	167	24,5
4500-4999	23	4,0	38	6,0	40	5,9	46	6,8	52	7,7	58	8,5
> 5 kg	5	0,9	3	0,5	1	0,1	6	0,9	12	1,8	5	0,7
I alt over 2500 g	545	95,1	600	95,4	662	96,9	656	96,8	660	97,3	667	97,9
Ikke oplyst	10	1,7	8	1,3	4	0,6	4	0,6	4	0,6	4	0,6
Total	573	100	629	100	683	100	678	100	678	100	681	100

3.23 Børn født fra 2018 – 2023, fordelt efter moderens bopæl (inkl. børn født på Færøerne af mødre med bopæl uden for Færøerne)

År	2023		2022		2021		2020		2019		2018	
Område	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Tórshavnsområdet	212	35,1	261	41,2	260	38,1	288	42,4	269	39,5	269	39,6
Streymoy - Tórshavn	59	10,3	45	7,1	62	9,1	45	6,6	69	10,1	63	9,3
Eysturoy	147	26,4	158	24,9	159	23,3	173	25,3	168	24,7	155	22,8
Norðoyggjar	37	6,9	74	11,7	82	12,0	78	11,5	72	10,6	98	14,4
Vágoy	62	11,0	39	6,2	50	7,3	33	4,9	47	6,9	49	7,2
Sandoy	11	2,0	10	1,6	14	2,0	11	1,6	7	1,0	9	1,3
Suðuroy	40	7,4	42	6,6	43	6,3	42	6,2	41	6,0	32	4,7
Adresse udenfor Færøerne	6	1,0	5	0,8	13	1,9	10	1,5	4	0,6	4	0,6
Uoplyst	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,6	0	0,0
Total	574	100	634	100	683	100	680	100	681	100	679	100

3.24 Vuggedød (SIDS) i perioden 1960 til 2023

I perioden 1960 – 1991 var antal dødsfald på grund af vuggedød (SIDS) i alt 14, dvs. i gennemsnit ét dødsfald hvert andet år, medens der de sidste 33 år i alt kun har været tre dødsfald af vuggedød.

4. Abortindgreb

På Færøerne er Anordning nr. 228 af 20. juni 1959 om ikrafttræden på Færøerne af lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.m. stadig gældende. Ifølge denne anordning kan bestemmelse om svangerskabsafbrydelse træffes af en sygehusoverlæge ansat på et af de færøske sygehuse, dersom afbrydelsen er nødvendig for at afværge alvorlig fare for kvindens liv eller helbred og såfremt tilfældet er begrundet i sygdom, og dette er konstateret på et af de i loven omhandlede sygehuse.

Dersom en kvinde i andre tilfælde ønsker sit svangerskab afbrudt, må afgørelsen herom træffes efter samråd mellem lægen, der foretager indgrebet, og en anden læge.

Svangerskabsafbrydelse må kun ske på sygehuse.

Antal provokerede aborter, fordelt efter alder gennem de senere år, kan ses i tabellen nedenfor:

4.1 Antal provokerede aborter på Færøerne 2014 – 2023, fordelt efter kvindens alder

År/Alder	<15	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	Antal aborter total
2023	0	5	6	10	13	7	1	0	42
2022	0	2	8	6	4	5	2	0	27
2021	0	6	6	6	8	3	4	2	35
2020	0	3	12	4	2	4	3	0	28
2019	0	2	2	11	4	2	0	0	21
2018	0	3	8	4	4	3	3	0	25
2017	0	2	4	7	2	2	2	0	19
2016	0	3	6	7	3	6	0	1	26
2015	0	3	6	3	5	2	2	0	21
2014	0	4	6	4	8	4	4	0	30

Kilde: Hagstova Føroya

5. Sterilisationer

Vedrørende sterilisationer er Anordning nr. 73 af 14. marts 1968 om ikrafttræden for Færøerne af lov om sterilisation og kastration stadig gældende. Ifølge anordningen kan sterilisation af en kvinde foretages uden tilladelse, når forhold af udelukkende eller ganske overvejende lægelig karakter nødvendiggør forebyggelse af svangerskab for at afværge fare for hendes liv eller for alvorlig og varig forringelse af hendes helbred. Sterilisation må i andre tilfælde kun foretages efter tilladelse fra Sterilisationsnævnet.

5.1 Sterilisationsnævnet

I 2023 imødekom Færøernes Sterilisationsnævn sterilisationsansøgninger fra 112 personer. I 2022 imødekom Færøernes Sterilisationsnævn sterilisationsansøgninger fra 80 personer. To ansøgninger blev henlagte/afviste.

5.2 Tallene for imødekomne ansøgninger

Tallene for imødekomne ansøgninger på Færøerne har været følgende:

År	Mænd	Kvinder	I alt
2023	81	31	112
2022	63	17	80
2021	41	23	64
2020	57	23	80
2019	43	31	74
2018	36	23	59
2017	38	23	61
2016	35	24	59
2015	29	35	64
2014	25	22	47

Kilde: Sørenskriver Henrik Møller

6. Dødelighed

6.1 Antal færing, der døde i 2023 og 2022

Der døde ifølge dødsattesterne 406 personer i 2023, der på dødstidspunktet havde bopæl på Færøerne (203 mænd og 203 kvinder). De tilsvarende tal for 2022 var 479 (260 mænd og 219 kvinder).

6.2 Spædbørnsdødelighed

Ifølge Landslægeembedets opgørelse døde der i 2023 tre børn under et år. Fem i 2022.

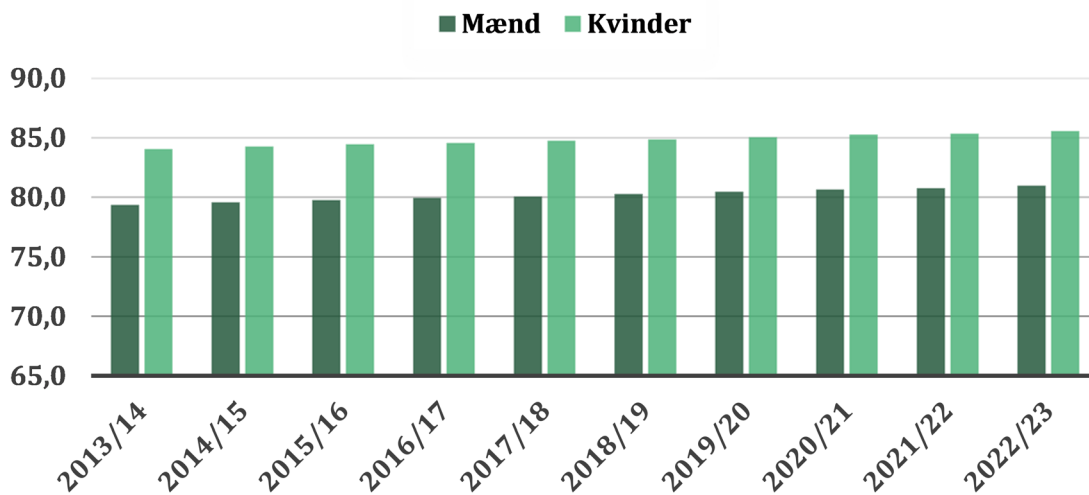
Spædbørnsdødeligheden for Færøerne i 2023 (døde under et år pr. 1000 levendefødte) var således 5,2. For 2022 var spædbørnsdødeligheden 7,9.

6.3 Dødfødte

Der fødtes ét dødfødt barn i 2023 (fem i 2022).

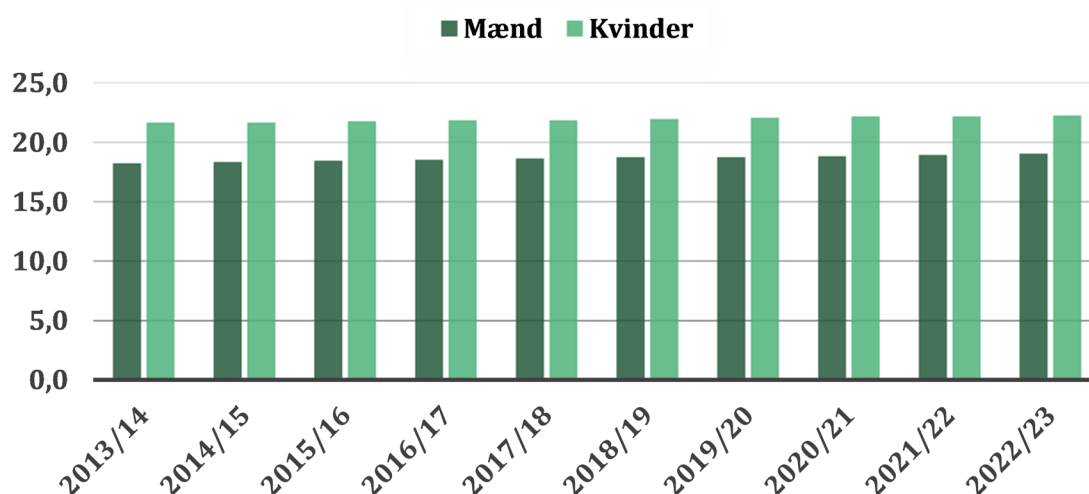
6.4 Forventet middellevetid for Færøerne for nyfødte og restlevetid for 65 årige fra 2013 – 2023

Forventet middellevetid for nyfødte:

Lowess standardisering, 0 år. Kilde: Hagstova Føroya

Forventet restlevetid for 65-årige:

Lowess standardisering, 65 år. Kilde: Hagstova Føroya

6.5 Forventet middellevetid for Færøerne 2013 – 2023

År	Begge køn	Mænd	Kvinder
2022/23	83,0	80,9	85,5
2021/22	82,8	80,7	85,3
2020/21	82,7	80,6	85,2
2019/20	82,5	80,4	85,0
2018/19	82,4	80,2	84,8
2017/18	82,2	80,0	84,7
2016/17	82,1	79,9	84,5
2015/16	81,9	79,7	84,4
2014/15	81,8	79,5	84,2
2013/14	81,6	79,3	84,0

Kilde: Hagstova Føroya

6.6 Dødsårsager for færinger 2013 – 2022

På de følgende sider bringes tabeller over dødsårsagerne på Færøerne for henholdsvis mænd og kvinder baseret på dødsattesterne for perioden 2013 – 2022. Færinger med fast bopæl på Færøerne, men døde udenlands, er medregnet, medens personer døde på Færøerne med fast bopæl i andre lande ikke er medtaget.

Tallene for dødsårsagerne i 2023 forventes at være tilgængelige ved udgangen af år 2024.

Dødsårsager for mænd i perioden 2013 - 2022											
Kode	Gruppering	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A01	Infektiøse inkl. parasitære sygdomme	6	12	7	4	4	2	7	-	15	27
A02	Kræft	63	48	53	47	67	63	60	60	53	74
A03	Andre svulster (anden neoplasi)	2	2	4	2	1	2	1	3	1	3
A04	Sygdomme i blod (-dannede) organer, sygdomme, som inddrager immunsystem	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-
A05	Endokrine og ernæringsbetingede sygdomme samt stofskiftesygdomme	5	7	10	12	4	4	4	5	7	10
A06	Psykiske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	7	9	9	9	15	12	17	10	16	9
A07	Sygdomme i nervesystemet og sanseorganer	12	10	8	10	12	7	15	10	18	15
A08	Hjertesygdomme	37	45	43	39	41	42	41	23	40	30
A09	Andre kredsløbssygdomme	20	14	21	15	22	12	12	16	16	25
A10	Sygdomme i åndedrætsorganer	12	17	14	21	17	25	22	18	25	25
A11	Sygdomme i fordøjelsesorganer	4	7	5	9	5	11	8	10	3	7
A12	Sygdomme i hud og underhud	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A13	Sygdomme i knogler, muskler og bindevæv	-	-	-	1	2	1	1	-	1	1
A14	Sygdomme i urin- og kønsorganer	3	4	1	1	6	5	8	4	3	2
A15	Komplikationer ved svangerskab, fødsel og barsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A16	Visse sygdomme, der opstår i perinatalperioden	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-
A17	Medfødte misdannelser i nervesystem	1	1	1	2	2	1	-	1	1	3
A18	Symptomer og abnorme fund, dårligt definerede årsager	18	13	8	8	9	1	11	5	2	6
A19	Ulykker	10	11	7	12	9	9	8	9	6	15
A20	Selv mord	3	-	2	-	2	3	1	3	2	3
A21	Drab, overfald	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
A22	Hændelser med uvis omstændighed	1	1	-	-	-	-	1	-	1	-
A23	Legale interventioner inkl. krigshandlinger (politi, militær, krigstilstand)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A24	Dødsfald uden medicinske oplysninger	-	-	-	-	-	-	-	10	9	5
AXX	Andet	2	2	3	-	3	9	-	-	-	-
Ialt		208	208	196	192	222	209	217	189	219	260

Kilder: Sundhedsstyrelsen og Hagstova Føroya

Dødsårsager for <u>kvinder</u> i perioden 2013 - 2022											
Kode	Gruppering	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A01	Infektiøse inkl. parasitære sygdomme	6	10	9	1	-	3	2	5	13	13
A02	Kræft	34	46	43	55	54	38	42	32	49	64
A03	Andre svulster (anden neoplasi)	1	3	2	-	4	-	-	-	3	3
A04	Sygdomme i blod (-dannede) organer, sygdomme, som inddrager immunsystem	-	3	-	1	1	-	1	1	-	3
A05	Endokrine og ernæringsbetingede sygdomme samt stofskiftesygdomme	6	2	5	4	4	5	6	1	4	4
A06	Psyriske lidelser og adfærdsmæssige forstyrrelser	11	9	22	15	22	20	15	7	20	13
A07	Sygdomme i nervesystemet og sanseorganer	7	10	10	12	12	7	9	14	9	13
A08	Hjertesygdomme	22	32	27	21	24	31	19	19	32	23
A09	Andre kredsløbssygdomme	15	14	13	22	22	13	21	17	18	19
A10	Sygdomme i åndedrætsorganer	21	16	11	16	26	22	21	25	28	31
A11	Sygdomme i fordøjelsesorganer	6	5	1	3	4	5	11	10	3	7
A12	Sygdomme i hud og underhud	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
A13	Sygdomme i knogler, muskler og bindevæv	2	-	1	3	2	-	2	-	3	2
A14	Sygdomme i urin- og kønsorganer	4	4	-	3	7	3	12	5	4	4
A15	Komplikationer ved svangerskab, fødsel og barsel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A16	Visse sygdomme, der opstår i perinatalperioden	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-
A17	Medfødte misdannelser i nervesystem	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
A18	Symptomer og abnorme fund, dårligt definerede årsager	22	14	33	9	25	12	16	14	10	10
A19	Ulykker	1	8	6	8	1	8	7	5	5	7
A20	Selv mord	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
A21	Drab, overfald	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A22	Hændelser med uvis omstændighed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A23	Legale interventioner inkl. krigshandlinger (politi, militær, krigstilstand)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A24	Dødsfald uden medicinske oplysninger	-	-	-	-	-	-	-	19	3	3
AXX	Andet	-	1	-	1	2	1	-	-	-	-
Ialt		158	177	183	176	213	169	185	174	205	219

Kilder: Sundhedsstyrelsen og Hagstova Føroya

7. Retsmedicin

7.1 Retslægelige ligsyn

Landslægen foretog i 2023 i alt 31 retslægelige ligsyn (35 i 2022). I 2023 blev 19 dødsfald afkonfereret uden ligsyn (12 i 2022).

7.2 Ulykkestilfælde

I tabellen nedenfor ses den del af de retslægelige ligsyn, hvor dødsfaldet skyldes ulykkestilfælde. Dødsfald forårsaget af motorkøretøjsulykker ses separat. Tallene har siden 2014 været som vist nedenfor:

År	Dødsfald ved ulykkestilfælde	Haraf motorkøretøjsulykker
2023	3	0
2022	10	2
2021	7	1
2020	7	3
2019	6	2
2018	7	1
2017	10	2
2016	8	2
2015	3	0
2014	15	4
I alt 2014 - 2023	76	17

7.3 Nedstyrtning og fald

Ét dødsfald i 2023 skyldtes nedstyrtning/fald (ingen i 2022).

7.4 Drukning

Ingen dødsfald i 2023 skyldtes drukning (tre i 2022).

7.5 Kvælning

To dødsfald i 2023 skyldtes kvælning (to i 2022).

7.6 Forgiftning

Ét dødsfald i 2023 skyldtes forgiftning (fire i 2022).

7.7 Arbejdsulykker

Ingen person omkom i 2023 pga. arbejdsulykke (én i 2022).

7.8 Selvmord

Der forekom to tilfælde af selvmord i 2023 (tre i 2022).

Antallet af selvmord blandt de bosiddende på Færøerne de senere år:

År	Antal selvmord
2023	2
2022	3
2021	2
2020	3
2019	1
2018	2
2017	2
2016	2
2015	2
2014	1

Antal selvmord blandt bosiddende på Færøerne fordelt over 5-årige perioder fra 1994 til 2023:

År	Antal selvmord
2023-2019	11
2018-2014	9
2013-2009	14
2008-2004	12
2003-1999	9
1998-1994	14

Antal selvmord på Færøerne ligger på et lavt niveau i forhold til andre lande i Norden.

Der henvises til rapporten **Prevention of suicide and suicide attempts in the Nordic countries** af Nordic Council of Ministers 2024, <https://pub.norden.org/temanord2024-509/>.

7.9 Drab

Der forekom intet tilfælde af drab i 2023 (intet i 2022). Det sidste drab forekom i 2014.

7.10 Naturlig død

I 26 tilfælde blev døds måden i 2023 efter retslægeligt ligsyn (i nogle tilfælde med efterfølgende obduktion) rubriceret som naturlig død (22 i 2022).

7.11 Retslægelige obduktioner

I 2023 blev der foretaget syv retslægelige obduktioner (11 i 2022).

7.12 Ligpas

I 2023 udfærdigedes ét ligpas (syv i 2022).

8. Smitsomme sygdomme, epidemier m.v.

Landslægen var indtil 31. december 2023 ansvarlig for håndtering, forebyggelse og smitteopsporing af smitsomme sygdomme. En række af disse sygdomme skulle anmeldes skriftligt mens andre var telefonisk anmeldelsespligtige til Landslægen, idet de kræver hurtig indgriben fra myndighedernes side.

De smitsomme sygdomme, der skulle anmeldes til Landslægen og Statens Serum Institut står beskrevet i:

- [Bekendtgørelse om anmeldelse af smitsomme sygdomme](#) og
- [Vejledning om anmeldelse af smitsomme sygdomme](#)

Materialet beskriver regler og procedurer for anmeldelser, men også, at alle anmeldelsespligtige smitsomme sygdomme, både liste 1a sygdomme (telefonisk anmeldelsespligtige) og liste 1b sygdomme (skriftlig anmeldelsespligtige) skriftligt skulle indberettes uden unødigt forsinkelse til Landslægen og Statens Serum Institut.

Efter 1. januar 2024 skal alle anmeldelser ske direkte til Heilsustýrið (www.hst.fo).

8.1 Syfilis og gonorré

Siden 1997 har anmeldelse af kønssygdomme skullet foretages på blanket til epidemiologisk afdeling, Statens Serum Institut. Der er gennem de seneste 25 år blevet anmeldt seks tilfælde af syfilis på Færøerne. Landslægen har været opmærksom på, at ikke alle anmeldelsespligtige sygdomme blev anmeldt, både når det drejer sig om anmeldelser til Statens Serum Institut og til Landslægen. Ved nærmere undersøgelse for årene 2019 til 2021 viste det sig, at der var langt flere tilfælde af syfilis og gonorré end der blev anmeldt. Landslægen sendte i den forbindelse brev ud til alle læger om at følge anmeldelsespligten.

Antallet af tilfælde med syfilis er ét i 2023 (tre i 2022).

Antallet af anmeldte tilfælde af gonorré fra 2014 – 2023 har været:

År	Gonorrétilfælde
2023	7
2022	9
2021	2
2020	2
2019	1
2018	1
2017	2
2016	1
2015	1
2014	0

8.2 Klamydia

Foranlediget af det stigende antal positive prøver i 2017 blev der fra Landslægen i 2019 udsendt pressemeddelelse til aviser, radio og fjernsyn vedrørende klamydia med oplysninger om sygdommen, behandling og forebyggelse.

Antal analyser samt positive prøver siden 2014 har været:

År	Antal prøver	Antal positive	%
2023	1896	220	11,6
2022	1675	178	10,6
2021	1945	212	10,9
2020	1413	164	11,6
2019	1706	215	12,6
2018	1820	250	13,7
2017	1651	261	15,8
2016	1354	156	11,5
2015	1289	184	14,3
2014	1392	142	10,2

8.3 HIV og AIDS

Ét tilfælde af AIDS anmeldtes i 2023 (en udlænding) (ingen i 2022).

Det første tilfælde af HIV på Færøerne blev konstateret i 1986 hos to mænd. I 1987 to mænd og én kvinde og i 1988 én mand. Det første tilfælde af AIDS blev anmeldt i 1989. Indtil 31.12.2022 er fem mænd og tre kvinder døde af AIDS på Færøerne.

Siden 2014 har tallene af nyanmeldte tilfælde set ud som tabellen viser:

År	Kendte nye HIV-tilfælde på Færøerne		Kendte nye AIDS-tilfælde på Færøerne	
	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder
2023	0	0	0	1
2022	2	0	0	0
2021	1	1	0	0
2020	0	0	0	0
2019	0	0	0	0
2018	0	0	0	0
2017	0	0	0	0
2016	1	0	1	0
2015	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
I alt	4	1	1	1

8.4 Hepatitis

I 2023 blev der anmeldt ét tilfælde af hepatitis B og to tilfælde af hepatitis C (intet i 2022).

8.5 Meningitis

Der anmeldtes fire tilfælde af meningitis i 2023 (to i 2022). Meningokokmeningitis optrådte epidemisk på Færøerne gennem årene 1977 – 1990.

8.6 Papegøjesyge (ornithosis)

I 2023 blev intet tilfælde anmeldt (intet i 2022).

8.7 Kighoste

I 2023 blev fire tilfælde anmeldt for børn under to år (intet i 2022).

Kighoste optrådte epidemisk på Færøerne i 2006 med 14 anmeldte tilfælde under to år. Efter godt fem år uden kighoste blev der i 2012 anmeldt 11 tilfælde.

8.8 Fåresyge

I 2023 blev intet tilfælde anmeldt (intet i 2022).

8.9 HUS (hæmolytisk-uræmisk syndrom)

I 2023 blev intet tilfælde anmeldt (intet i 2022).

8.10 Legionella

I 2023 blev intet tilfælde anmeldt (intet i 2022).

8.11 Campylobacter

Af campylobacter jejuni anmeldtes intet tilfælde i 2023 (ét i 2022).

8.12 VTEC/STEC

I 2023 blev anmeldtes 13 tilfælde (11 i 2022).

8.13 Salmonella

I 2023 anmeldtes intet tilfælde (ét i 2022).

8.14 MRSA

Der anmeldtes fire tilfælde af MRSA-positive personer (Meticillin Resistant Staphylococcus Aureus) i 2023 (fire i 2022).

8.15 Tuberkulose

Der anmeldtes intet tilfælde af tuberkulose i 2023 (ét i 2022). Antallet af nyanmeldte tilfælde har de senere år været følgende:

År	Anmeldte tilfælde
2023	0
2022	1
2021	0
2020	0
2019	1
2018	1
2017	1
2016	2
2015	2
2014	1

I 2023 anmeldtes der ingen dødsfald på grund af tuberkulose (intet i 2022). Det sidste dødsfald på grund af tuberkulose blev anmeldt i 1992.

8.16 Børnevaccinationsprogrammet

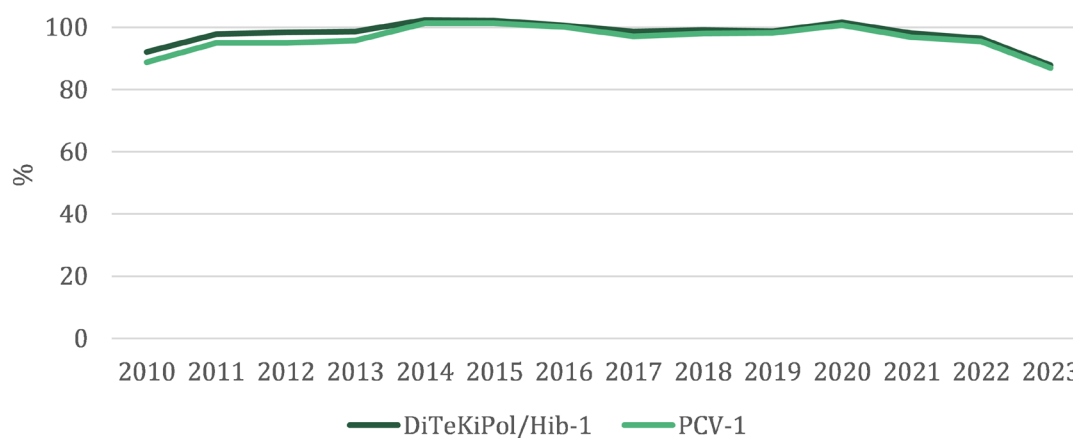
Landslægen udgav i september 2024 en rapport om tilslutningen til børnevaccinationsprogrammet på Færøerne. Rapporten kan tilgås her: <https://da.landslaeknin.stps.dk/udgivelser/2024/sep/boer-nevaccinationsprogrammet-paa-faeroerne-frem-til-2024>

Vaccination er et af de mest effektive midler til at forebygge smitsomme sygdomme, fordi en høj vaccinationstilslutning giver en øget immunitet i befolkningen. Hvis der opnås immunitet for en sygdom i en befolkning sænkes risikoen for sygdomsudbrud med de smitsomme sygdomme. Jo flere, der bliver vaccineret, desto færre kan bringe smitten videre. En høj vaccinationstilslutning beskytter samtidig de personer, der ikke er beskyttet trods vaccination, og dem, der ikke kan vaccineres, fordi de enten er for unge eller for syge.

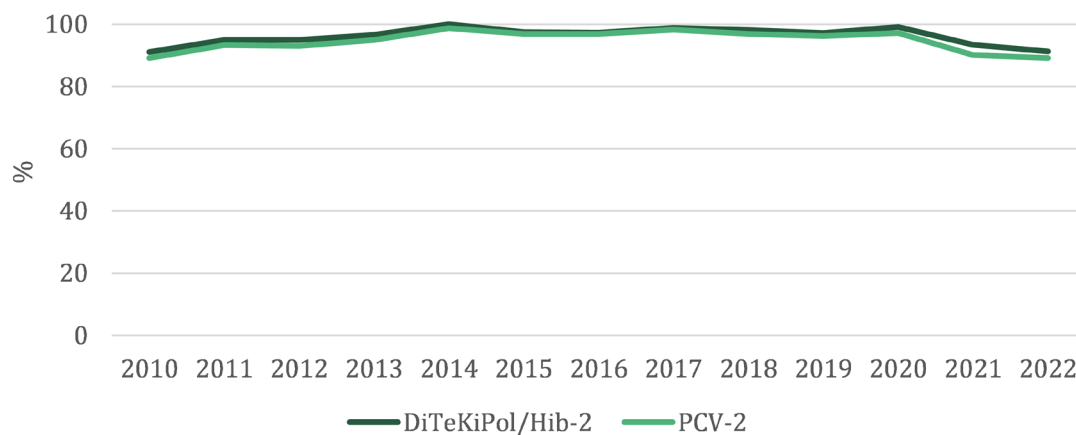
Tilslutningen til børnevaccinationsprogrammet har tidligere ligget højt og stabilt. For fødselsårgangene 2014 til 2019 har vaccinationsdækningen, for vaccinerne DiTeKiPol/Hib 3, 5 og 12 måneder samt PCV 3, 5 og 12 måneder, ligget over 95%. Fra fødselsårgangen 2021 er der registreret et fald i vaccinationstilslutningen, især for 5 og 12 måneders vaccinerne til under 95%.

Tilslutningen til DiTeKiPol/Hib vaccinationerne kan ses i figurerne på de næste sider.

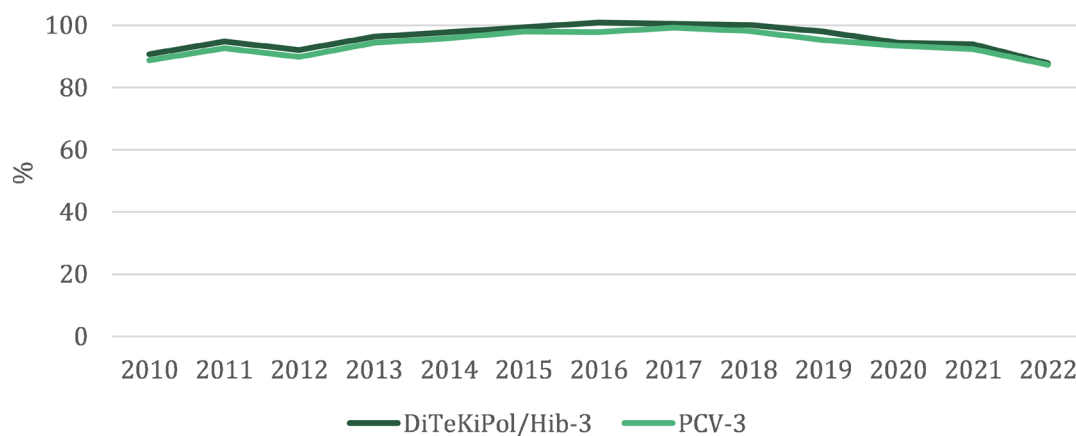
Tilslutning til vaccination mod DiTeKiPol/Hib-1 og PCV-1 (3 måneder) for fødselsårgangene 2010 – 2023:

Tilslutning til vaccination mod DiTeKiPol/Hib-2 og PCV-2 (5 måneder) for fødselsårgangene 2010 til 2022:

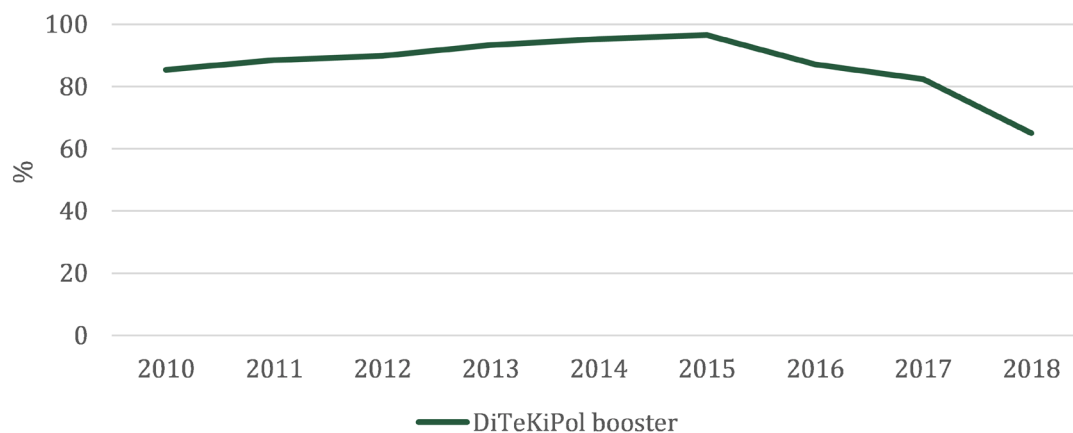

Tilslutning til vaccination mod DiTeKiPol/Hib-3 og PCV-3 (12 måneder) for fødselsårgangene 2010 til 2022:

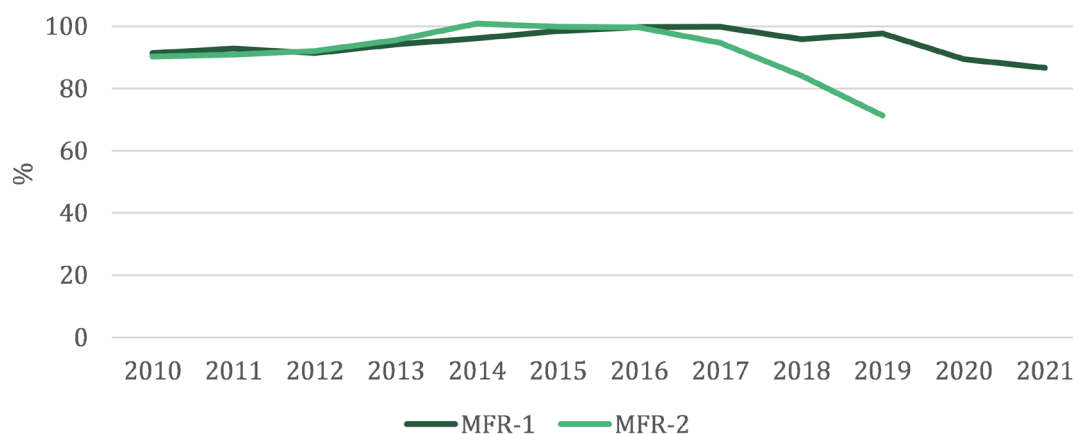
DiTeKiPol booster vaccinen, der gives i 5-årsalderen, har været faldende for årgange efter 2015, hvor dækningen var 96,5%. For fødselsårgangen 2018 er denne faldet til 65,0%.

Tilslutning til vaccination mod DiTeKiPol booster (5 år) for fødselsårgangene 2010 – 2018:

MFR 1 (15 måneder) vaccinationen har for fødselsårgangene 2014 til 2019 ligget på over 95%, men er faldet til 89,4% og 86,6% i henholdsvis 2020 og 2021. MFR 2 (4 år) vaccinations dækningen har ligeledes været over 95% for fødselsårgangene 2013 til 2016, men har efterfølgende været faldende til 94,7%, 84,1% og 71,3% for henholdsvis årgangene 2017, 2018 og 2019.

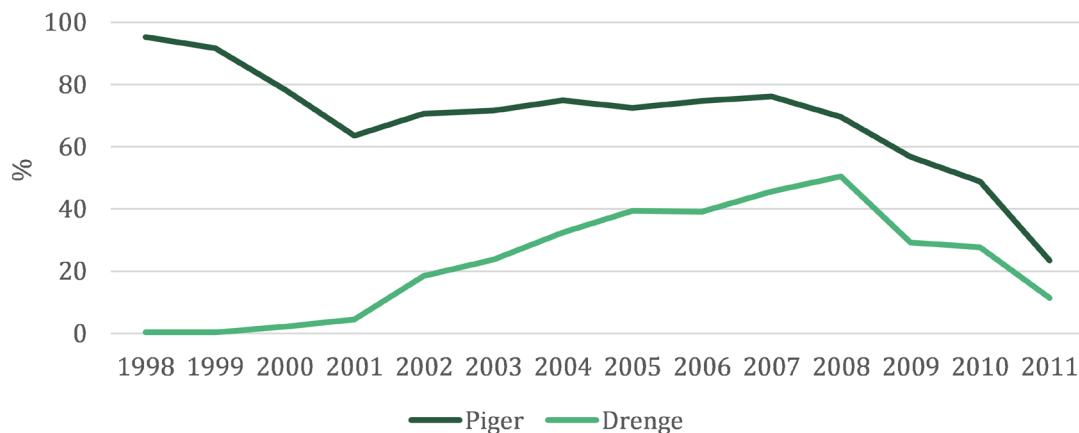
Tilslutning til vaccination mod MFR-1 (15 måneder) og MFR-2 (4 år) for fødselsårgangene 2010 - 2021:

For at HPV vaccinen er effektiv skal der gives mindst to vaccinationer, og anbefalingen for børn under 15 år er, at der skal gå mindst fem måneder mellem de to vaccinationer, og begge skal være givet inden for 13 måneder. Fra 15 år og derover gives tre doser ved måned 0, 2 og 6. Vaccinen er mest effektiv, hvis den gives før seksuel debut.

For HPV-vaccinationerne hos piger er tilslutningen faldet dramatisk. Hvor 95,3% af 1998 årgangen blev fuldt vaccineret (to stik) er dette kun tilfældet for 48,8% af 2010 årgangen. For drenge toppede vaccinationsdækningen for årgang 2008 med 50,5% og er herefter faldet til 27,7% for årgang 2010.

Tilslutningen til HPV-vaccination for fødselsårgange 1998 til 2011 – piger og drenge der har fået minimum to stik:

Efter at rapporten er udkommet har der været debat i medierne, og landsstyrekvinden har på denne baggrund indkaldt til møde der skal ende ud med anbefalinger om hvordan vaccinationstilslutningen kan forbedres. Landslægen er inviteret til mødet.

9. Miljømedicin

9.1 Kirkegårde

Landslægen behandlede ikke nogen sager om kirkegårde i 2023 (to i 2022).

9.2 Virksomheder

I 2023 fik Landslægen ikke nogen sag forelagt vedrørende miljøgodkendelse af virksomheder (ingen i 2022).

10. Tilsyn med sundhedsvæsenet

10.1 Sundhedsfaglige tilsyn (Organisationstilsyn)

Landslægen fører tilsyn med alle autoriserede sundhedspersoner samt alle behandlingssteder i både det offentlige og private sundhedsvæsen. Der gennemføres tilsyn ud fra stikprøver fra alle typer af behandlingssteder. Det kaldes planlagte tilsyn.

Landslægen modtager bekymringshenvendelser fra mange forskellige kilder. Det kan være fra patienter eller deres pårørende, fra medarbejdere på institutioner, oplysninger fra ligsyn eller fra andre myndigheder. Sommetider reageres også over forhold, som Landslægen får kendskab til gennem patientforeninger eller pressen. Der er altså en konkret bekymring for patientsikkerheden på det pågældende behandlingssted. Det kaldes reaktive tilsyn.

For alle typer af behandlingssteder er det fastlagt, hvad tilsynet gennemføres med - det kaldes målepunkter.

Landslægen udarbejder en tilsynsrapport efter hvert tilsyn. Der kan man se, om der er konstateret mangler af betydning for patientsikkerheden.

På Færøerne trådte bekendtgørelse nr. 922 af 16. juni 2022 for Færøerne om registrering af, underretning om og tilsyn med offentlige og private behandlingssteder m.v. i kraft den 1. juli 2022, hvor alle behandlingssteder pålægges at lade sig registrere i et behandlingsstedsregister (<https://da.landslaeknin.stps.dk/tilsyn>) og Landslægen skal føre tilsyn med 8-10% af behandlingsstederne hvert år. I 2024 har Landslægen ført tilsyn med 10% af alle behandlingsstederne. De første tilsyn blev påbegyndt i november 2022.

I organisationstilsynssager er det ledelsen på det pågældende sted, som anmodes om oplysninger og udtalelser. Det er ledelsen på ethvert behandlingssted, som har ansvaret for, at arbejdet kan foregå patientsikkerhedsmæssigt forsvarligt. Ledelsen skal sikre organisatoriske rammer og instrukser, oplæring og tilsyn, og løbende følge patientsikkerheden. Ved fare for patientsikkerheden kan sagerne i organisationstilsynssager afgøres efter §215b i Sundhedsloven. Landslægen har hjemmel til at afkræve de oplysninger, som er nødvendige for tilsynet.

I organisationstilsynssager er det ikke den enkelte sundhedsperson Landslægen vurderer, men organisationen. Der kan dog i helt særlige tilfælde opstå en individualsag omhandlende en konkret sundhedsperson, hvis vi i forbindelse med organisationstilsynssagen mistænker, at en eller flere sundhedspersoner har handlet til fare for patientsikkerheden. Det vil imidlertid altid blive gennemført som en helt selvstændig sag.

10.1.1 Registrering

For blandt andet at sikre, at vi har kendskab til alle behandlingssteder, skal alle offentlige og private behandlingssteder registreres. Visse private behandlingssteder skal registrere en virksomhedsansvarlig læge/tandlæge. Endelig skal sundhedspersoner på private behandlingssteder registreres og godkendes til at måtte udføre kosmetisk behandling. Evt. medhjælp på behandlingssteder skal også registreres.

10.1.2 Gebyrer

Alle behandlingssteder skal registrere sig hos Landslægen og de indgår i et register, der er tilgængeligt på Landslægens hjemmeside. Der er i september 2024 registreret omkring 250 behandlingssteder. I henhold til bekendtgørelsen skal alle behandlingssteder betale et gebyr som skal dække Landslægens udgifter med at føre tilsyn. I 2023 blev der opkrævet kr. 831.776 i gebyrer fra behandlingsstederne og de samlede udgifter var kr. 1.578.307.

10.1.3 Tilsynsrapporter

Tilsynsrapporter er tilgængelige på Landslægens hjemmeside (<https://da.landslaeknin.stps.dk/tilsyn/tilsynsrapporter>). Tilsynsrapporter er offentlige i tre år. Efter tre år slettes de. Rapporter fra samme behandlingssted eller plejeenhed erstatter hinanden, og derfor kan man kun se den nyeste version. Antallet af rapporter er altså ikke et udtryk for, hvor mange tilsyn vi har gået, og man kan ikke bruge oversigten til statistiske formål.

I 2022 blev der foretaget fire tilsyn. I 2023 blev der foretaget 19 tilsyn, som omfattede én kommunelægepraksis (administrativt tilsyn), ét sygehus (administrativt tilsyn), syv plejehjemstilsyn, seks misbrug/bosted tilsyn og fire tilsyn på kosmetiske klinikker.

I 2024 fortsættes der tilsyn på plejehjem og der er blevet påbegyndt tilsyn på kommunelægepraksis og bosteder. Der er i alt planlagt 25 tilsyn i 2024.

10.2 Faglige tilsynssager

Der behandledes tre sager om faglighed i 2023 (fem i 2022).

10.3 Ordinationstilsyn

Der behandledes tre sager vedr. tilsyn med lægers ordination af afhængighedsskabende midler i 2023 (én i 2022).

10.4 Egnethedstilsyn

Landslægen fører tilsyn med sundhedspersoner med misbrug eller sygdom, der kan påvirke deres egnethed til at arbejde som sundhedspersoner.

I 2023 behandledes ikke nogen nye sager vedr. tilsyn med sundhedspersoners egnethed (én i 2022).

10.5 Retten til selvstændigt virke ved 75 år

I 2023 behandledes to sager mhp. på vurdering af retten til selvstændigt virke ved 75 år (tre i 2022).

10.6 Sygehuspersonale i 2013 – 2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Læger										
Landssjúkrahúsið	75,7	79,3	83,7	86,6	82,1	91,1	94,9	100,8	104,2	108,3
Klaksvíkar sjúkrahús	9,1	9,6	9,2	8,3	8,8	9,2	8,9	8,3	8,7	8,5
Suðuroyar sjúkrahús	8,1	8,1	8,3	7,9	8,6	8,9	8,9	8,8	9,0	9,0
I alt	92,9	96,9	101,1	102,8	99,5	109,2	112,7	117,9	135,3	140,4
Sygeplejersker										
Landssjúkrahúsið	265,4	269,5	282,1	295,6	294,2	302,6	310,6	326,9	313,5	314,1
Klaksvíkar sjúkrahús	49,2	45,2	45,3	45,5	43,3	47,0	47,3	48,3	45,0	40,6
Suðuroyar sjúkrahús	32,2	35,7	38,0	37,4					37,8	37,9
I alt	344,6	345,6	358,9	373,9	369,7	385,3	395,8	412,7	441,1	440,7
Andet sundhedspersonale										
Landssjúkrahúsið	171,2	171,3	166,9	168,2	159,9	164,4	163,8	169,1	103,4	104,6
Klaksvíkar sjúkrahús	35,1	33,8	33,2	35,3	35,6	36,5	39,4	41,7	31,5	35,3
Suðuroyar sjúkrahús	31,9	32,1	34,3	35,7	33,5	38,5	40,2	37,2	22,2	22,5
I alt	238,2	237,2	234,5	239,2	229,1	239,5	243,4	248,0	179,5	186,6
Andet personale										
Landssjúkrahúsið	222,7	214,5	219,9	229,2	232,7	236,7	239,9	243,6	292,6	301,1
Klaksvíkar sjúkrahús	34,3	31,8	30,7	32,2	32,2	32,3	31,8	33,1	45,5	44,6
Suðuroyar sjúkrahús	29,2	28,8	29,6	32,2	28,7	30,6	31,3	32,1	40,6	40,2
I alt	286,1	275,0	280,2	293,5	293,5	299,6	303,0	308,7	412,4	422,0

Kilde: Hagstova Føroya

10.7 Antal besatte kommunelæger og tandlæger pr. 31.10.2023

	Norð- oyggjar	Eysturoy	Norður- streymoy	Suður- streymoy	Vágar	Sandoy	Suðuroy	I alt
Kommunelæger	3	8	2	13	2	2	4	34
Tandlæger i alt	8	10	5	27	5	0	4	51
Privat tandlæge- praksis	4	1	0	20	0	0	1	26
Børnetandlæger	4	3	0	7	0	0	1	14
Privat-/børne tandlæger	0	7	5	0	5	0	2	19

Kilde: Hagstova Føroya

10.8 Klager over autoriseret sundhedspersonale

I 2023 var der 25 nye klagesager vedrørende autoriserede sundhedspersoners faglige virksomhed, der blev behandlet af Styrelsen for Patientklager, der træffer den endelige afgørelse i sagerne.

Klagesagernes antal de senere år har været:

År	Antal klager
2023	25
2022	30
2021	26
2020	17
2019	12
2018	7
2017	10
2016	8
2015	7
2014	21

11. Apoteksvæsenet

11.1 Apoteker, håndkøbsudsalg og personale:

År	2023	2022
Apoteker	5,0	5,0
Afdelingsapotek	1,0	1,0
Antal håndkøbsudsalg	16,0	20,0
Farmaceuter	27,0	23,8
Farmakonomer	52,2	54,5
Andet personale	40,7	37,7
Farmakomelever	20,0	14,0
I alt	139,9	130,0

Kilder: Landsapotekeren og Hagstova Føroya

11.2 Registreringsnævnet

Registreringsnævnet vedr. farmaceutiske specialiteter har landsapotekeren, landslægen og landsdyrlægen som medlemmer.

11.3 Udleveringstilladelser

I 2023 behandlede landslægeembedet 62 ansøgninger fra læger vedrørende udleveringstilladelse af ikke indregistreret medicin gennem apoteker (62 i 2022).

Denne funktion varetages i Danmark af Lægemiddelstyrelsen, men da apoteksvæsenet er overtaget af det færøske hjemmestyre, gælder den danske lægemiddellov ikke her. Imidlertid er alt medicin registreret i Danmark også registreret på Færøerne.

12. Anden virksomhed

12.1 Kørekortsager

Landslægen er den lægefaglige myndighed i forhold til helbred og kørekort. I den forbindelse anmoder Akstovan Landslægen om en vurdering og udtalelse i sager, hvor ansøgerens kommunelæge i kørekortattesten har anført en sygdom eller tilstand, som skal vurderes, før en ansøger kan få udstedt eller fornyet sit kørekort.

I 2023 behandlede Landslægen 861 sager og i 2022 var antallet af behandlede sager 695.

12.2 Helbredsbedømmelser

Landslægen fungerer som rådgiver for færøske myndigheder vedrørende helbredsbedømmelser i tjenestemandssager. I 2023 behandlede to sager (tre i 2022).

12.3 Sager vedrørende avlingstidsbestemmelse

Der behandlede ingen sag vedrørende avlingstidsbestemmelse i 2023 (ingen i 2022).

12.4 Værgemålssager

Der behandlede fire sager vedr. værgemål i 2023 (to i 2022).

13. Folkehelse - Sundhedsoplysning

Embedet fremhævede i mange år – første gang i 1980 - vigtigheden af en øget og koordineret indsats vedrørende sundhedsoplysning, og i 1999 blev et lovforslag vedtaget af lagtinget om etablering af et forebyggelsesråd.

I 2008 blev betegnelsen ved lov ændret til Fólkaheilsuráðið.

Der henvises tillige til Landslægens årsberetninger for Færøerne vedrørende årene 1999 (s. 32 og 37) og 2000 (s. 31).

I 2023 blev Heilsustýrið etableret og Fólkaheilsuráðið blev lagt under den nye styrelse (www.hst.fo).

Heilsustýrið (tidl. Fólkaheilsustýrið) lavede i efteråret 2023 en stor folkesundhedsundersøgelse ved navn "Hvussu hevur tú tað?" (Hvordan har du det?). 8000 personer mellem 18 og 85 år blev inviteret til at deltage i undersøgelsen, hvoraf 5104 personer besvarede spørgeskemaet (64%). Den samme undersøgelse blev også lavet i 2019 og 2015.

13.1 BMI

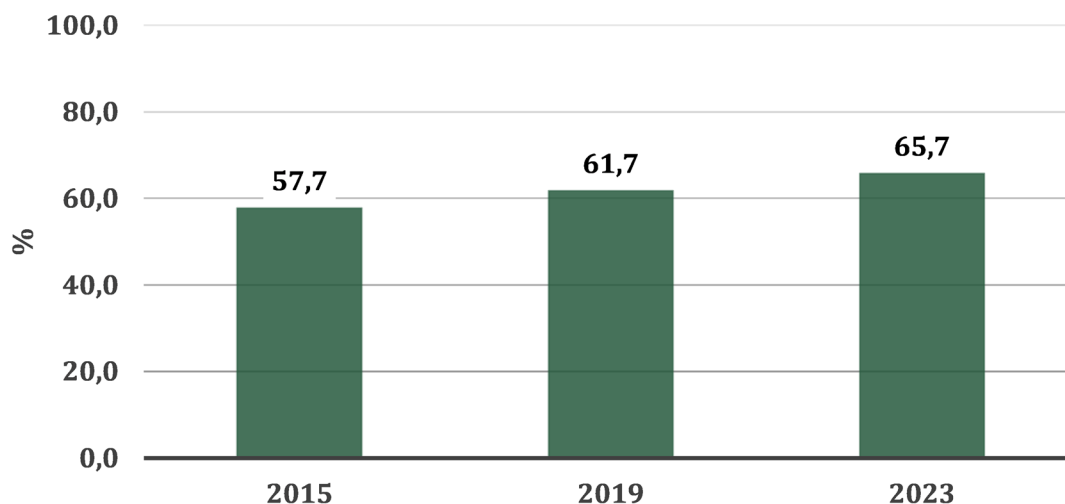
BMI, som står for Body Mass Index, er en metode til at vurdere, om ens vægt er passende i forhold til ens højde.

BMI beregnes ved hjælp af følgende formel: $BMI = \text{vægt (kg)} / \text{højde (m)}^2$. WHO har defineret grænser for normalvægt og forskellige grader af overvægt, som følger:

Undervægt	BMI < 18,5
Normal vægt	$18,5 \leq \text{BMI} < 25,0$
Overvægt	$25,0 \leq \text{BMI} < 30,0$
Svær overvægt	BMI $\geq 30,0$

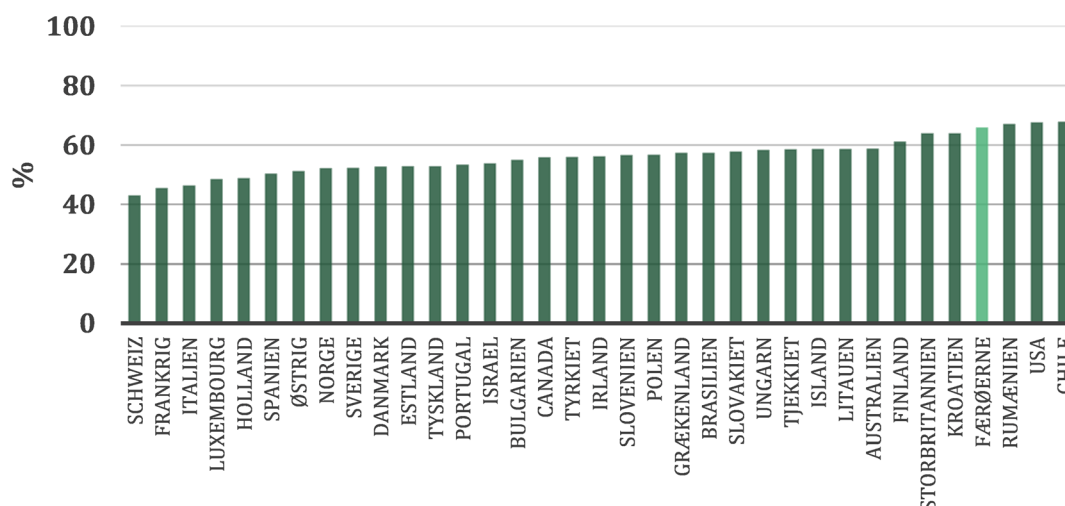
Ifølge undersøgelsen "Hvussu hevur tú tað?" (Hvordan har du det?) fra 2023 var 65,7% af færinger mellem 18-85 år overvægtige (BMI ≥ 25) i 2023, mens 26% var svært overvægtige (BMI ≥ 30).

Tallene for andelen af overvægtige færinger (BMI ≥ 25) 2015, 2019 og 2023 kan ses i figuren nedenfor:

Kilde: Heilsustýrið

På verdensplan ligger Færøerne på 4. plads over hvor mange personer har et BMI ≥ 25 , kun overhalet af Rumænien, USA og Chile:

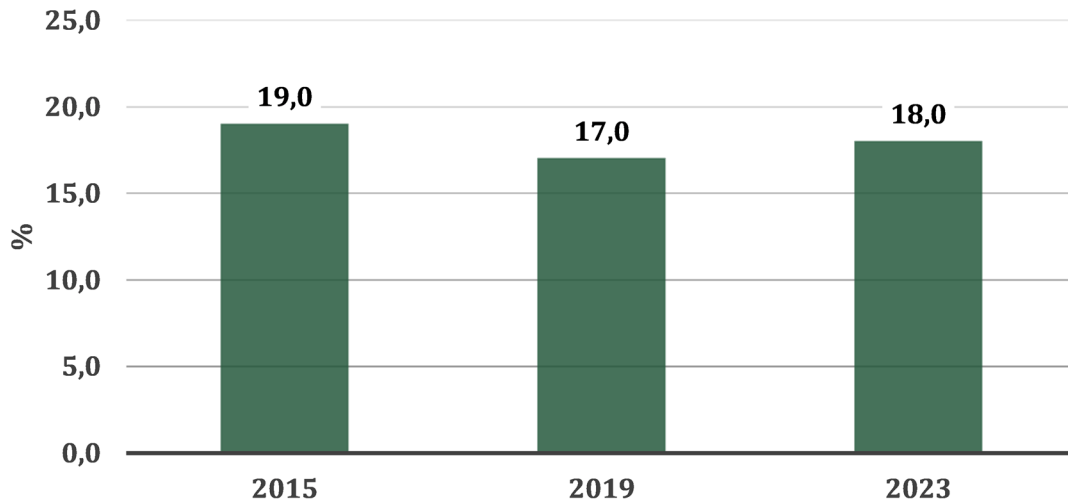

Kilder: Heilsustýrið og OECD (2024), Overweight or obese population (indicator) (DSD_HEALTH_LVNG@DF_HEALTH_LVNG_BW, data hentet 07.08.2024)

13.2 Rygning

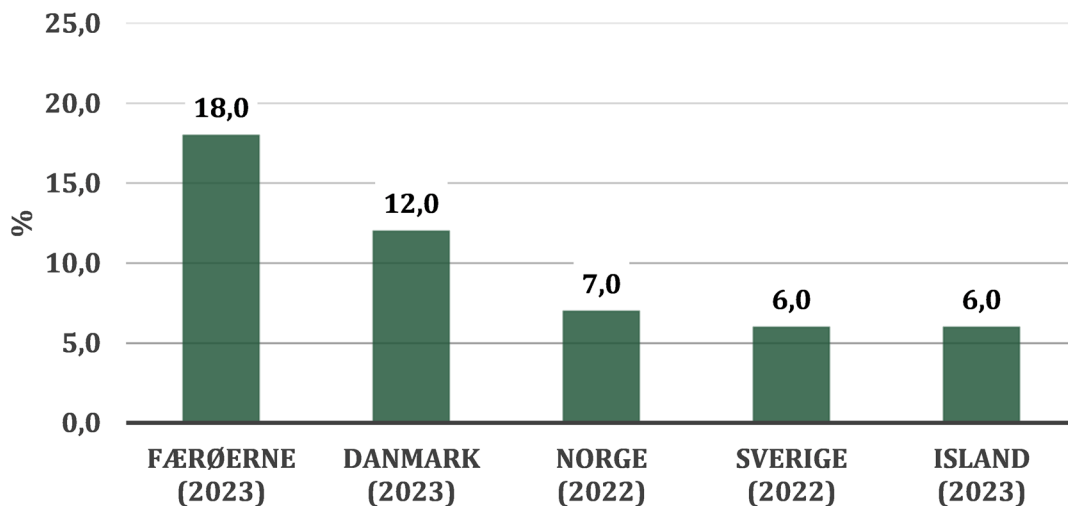
Nedenstående grafer er fra undersøgelsen "Hvussu hevur tú tað?" ("Hvordan har du det?") fra 2023.

I 2023 røg 18% av færinger hver dag. I 2015 og 2019 var tallene henholdsvis 19% og 17%.

Kilde: Heilsustýrið

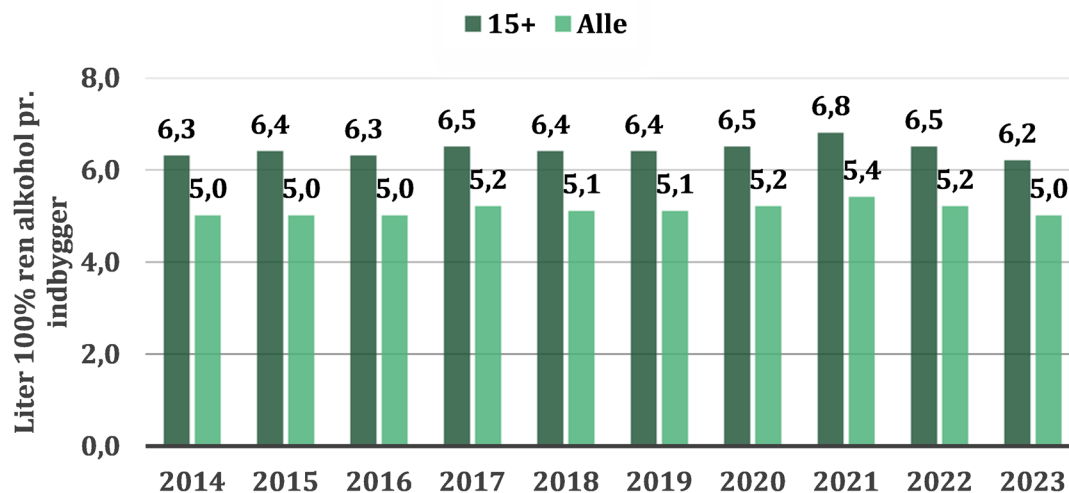
Sammenlignet med Danmark, Norge, Sverige og Island ryger procentvis flest personer på Færøerne hver dag. 18% af færinger røg hver dag, mens 12% af danskere røg hver dag i 2023.

Kilde: Heilsustýrið

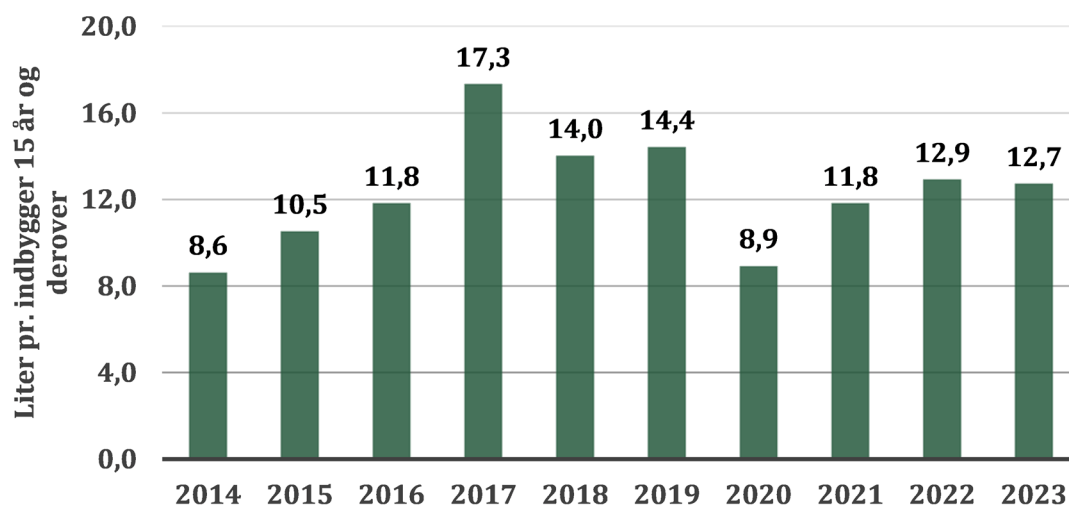
13.3 Alkohol

Salg af alkoholiske drikke på Færøerne - i liter 100% ren alkohol pr. indbygger 15 år og derover samt alle fra 2014 til 2023 (toldfrit salg ikke iberegnet):

Kilde: Hagstova Føroya

Salg af forskellige toldfrie alkoholiske drikke på Færøerne – i liter pr. indbygger 15 år og derover fra 2014 til 2023:

Kilde: Hagstova Føroya

14. Øvrige rapporter

14.1 Alkohol på Færøerne – forbrug, lovgivning og debat 2023

Der henvises til Landslægens artikel **Alkohol på Færøerne – forbrug, lovgivning og debat 2023** af PopNAD fra 2023, <https://nordicwelfare.org/popnad/artiklar/alkohol-pa-faeroerne-forbrug-lovgivning-og-debat-2023/>

14.2 Forbruget af Ozempic, Wegovy, Rybelsus, Saxenda og Victoza på Færøerne

Landslægen analyserede i 2024 forbruget af Wegovy og Ozempic på Færøerne. Rapporten er tilgængelig på: <https://da.landslaeknin.stps.dk/udgivelser/2024/maj/forbruget-af-ozempic-og-wegovy>

LANDSLÆKNIN

STYRELSEN FOR PATIENTSIKKERHED